

De Goede Bakker

(Illustratie 1)

Het leek een dag als alle andere in het vredelievende dorpje. De boeren oogsten zingend hun graan, de wieken van de graanmolen draaiden en bij de bakkerij zag je al rook uit de schoorsteen komen.

Naast de bakkerij werd een kar met zakken leeggehaald. Maar het was maandag en op die dag kreeg de bakker nooit voorraad. Als je beter keek, zag je ook dat het geen meelzakken waren. ‘GIPS’ stond erop. Een deftige meneer betaalde ervoor.

Anna en haar neefje Kees, die sinds kort in het dorp woonde, waren op weg naar de bakker voor brood. Anna keek naar de man bij de kar. Wat kwam hij hier nu doen?

‘Wie is dat?’ vroeg Kees aan Anna. ‘Ik weet het niet,’ antwoordde ze. Kees stapte op de man af. ‘Bent u hier nieuw? Ik ook. Ik ben Kees.’ De man keek hem fronsend aan en gromde: ‘Sorry, ik heb geen tijd voor een praatje.’ Daarna zette hij een bord in zijn tuin: ‘GIPSGIETERIJ’. De bakker had een nieuwe buurman.

(Illustratie 2)

Anna en Kees liepen de bakkerij in. *‘Wat een vreemde bakkerij,’ riep Kees. ‘Zag je dat? Die mensen pakten een mand vol brood en liepen er zo mee weg! Bij de bakker in ons dorp lag het brood achter de toonbank en moet je het bij de kassa betalen.’*

‘Hier hoeft dat niet,’ vertelde Anna. ‘Je mag ook extra pakken om uit te delen aan wie het nodig heeft, zegt onze bakker, want ...’

Maar Kees luisterde al niet meer. Hij stak z’n neus omhoog en snoof. *‘Mmm, wat ruikt het hier heerlijk!’ ‘Ja, hè?!’ reageerde Anna. ‘Dat komt hiervandaan.’ Ze trok Kees mee naar de oven, achterin de bakkerij. Daar pakte ze een grote broodplank. ‘Zo schuift de bakker het brood de oven in,’ liet Anna zien.*

Nieuwsgierig keek Kees toe. Achter hen klonken voetstappen. Kees draaide zich om en schrok. De bakker kwam eraan!

(Illustratie 3)

‘Goed je te zien, Anna! Ik zie dat je Kees hebt meegenomen. Wil hij vandaag ook bakken?’ Kees kleurde nu van oor tot oor en ging achter Anna staan.

‘De bakker kent ons allemaal,’ vertelde Anna, *‘en hij is erg aardig. Iedereen mag meehelpen in de bakkerij.’*

Kees bekeek de bakker eens goed. Hij zag er inderdaad vriendelijk uit. De bakker vroeg Anna of ze het leuk vond om Kees rond te leiden door de bakkerij. Dan kon hij meteen leren hoe je brooddeeg moest kneden en zou hij zien waar het deeg kon rijzen. Reizen? Kees begreep er niets van. *‘Brood dat op reis gaat?’* vroeg hij.

‘Nee,’ antwoordde Anna lachend, *‘de bakker bedoelt met rijzen dat het deeg groter wordt. Als je het deeg voor de oven zet, gaat het door de warmte vanzelf groeien. Daarna kun je het in de oven bakken.’*

Kees vond het maar wonderlijk: alsof het deeg leefde!

(Illustratie 4)

‘Hier Kees, neem wat van het Levensbrood. Dat zal je goed doen!’ De bakker gaf hem een stukje brood.

Kees bekeek het eens goed. Het zag er heel gewoon uit. Maar toen Kees het at, voelde hij zich blij en enthousiast worden vanbinnen. *‘Dit is het lekkerste brood dat ik ooit heb geproefd!’* zei hij verrast. *‘Gaan we dit maken?’*

Maar de bakker was al verder gelopen om het Levensbrood ook aan de andere mensen in de bakkerij uit te delen. Daarom antwoordde Anna: *‘Nee, alleen de bakker maakt dit brood. Het is het allerbeste wat er bestaat. Zag je dat schrift in zijn borstzak? Daarin staat het recept. Hij houdt van dit recept alsof het zijn eigen kind is, heeft hij me verteld.’*

(Illustratie 5)

Kees voelde zich steeds meer op zijn gemak in de bakkerij. Anna nam hem mee naar de grote werktafel.

De smid van het dorp was er ook. *‘Kijk eens,’* zei hij, *‘ik heb mooie bakvormen gemaakt.’* Hij hield ze één voor één omhoog. *‘Zien jullie onze molen? Of dit paard? En kijk, dit is een graanschoof. Allemaal dingen uit ons dorp waar we trots op zijn!’* De smid deed de vormen uit.

‘Prachtig!’ lachte de bakker. *‘Willen jullie ze gebruiken voor een appel-rozijnenkoek, een chocoladekoek of speculaas? Alle ingrediënten die in de bakkerij staan, mag je gebruiken. Maar let op: als je iets aan je beslag of deeg toevoegt wat hier niet vandaan komt, dan gaat het mis!’*

‘We zullen er niets bij doen, bakker,’ beloofde Anna. Ze keek Kees aan: *‘Ik ga speculaas maken. En jij?’*

(Illustratie 6)

Terwijl ze druk bezig waren, hadden ze niet in de gaten dat er iemand naar hen keek. Het was de gipsgieter. *‘Wat heeft die bakker alles toch goed voor elkaar,’* mopperde hij jaloers. *‘Alle mensen komen graag bij hem en doen precies wat hij zegt.’* Kwamen ze hun vormen maar bij mij vullen, met gips, zodat het geen koeken, maar beelden zouden worden. Peinzend trok hij aan zijn sik. Hoe zou ik dat toch voor elkaar kunnen krijgen, dacht hij? Als ik ze nou eens alleen te spreken kon krijgen.

De gipsgieter wachtte tot de bakker naar de oven liep, stapte toen de bakkerij binnen en fluisterde: *‘Jullie mogen vast niet alles gebruiken van de bakker.’*

‘O, jawel, hoor!’ reageerde Anna meteen. *‘Alles wat in de bakkerij te vinden is, mag in ons deeg.’*

‘Ik heb iets meegenomen wat jullie deeg nog beter maakt,’ zei de gipsgieter. Hij zette een zak gips op tafel. *‘Als je dit gebruikt, wordt het deeg vanzelf hard. Niks meer rijzen en afbakken. De bakker en zijn oven zijn niet meer nodig. Jullie worden zelf bakkers!’*

Terwijl de gipsgieter wegliep, fluisterde hij nog tegen de smid: *‘Ik denk dat je flink geld kunt verdienen als je jouw vormen als gipsvorm gebruikt.’*

(Illustratie 7)

Toen hij weg was, bleef het even doodstil. De zak die de gipsgieter had meegebracht, stond uitnodigend op tafel.

De smid kwam als eerste in beweging. Nieuwsgierig reikte hij naar de zak met gips en opende hem.

Ook Anna en Kees keken in de zak. Er zat witte poeder in. Het leek precies op het meel dat de bakker gebruikte. Zou het waar zijn? Kon je hiermee koeken maken zonder de oven van de bakker te gebruiken? Het zou vanzelf hard worden, had de gipsgieter gezegd. Dat klonk toch wel erg handig!

(Illustratie 8)

'Ik mag toch zeker zélf weten wat ik in mijn vormen doe!' mompelde de smid. Hij pakte zijn vormen en legde ze klaar.

Ook Anna en Kees dachten niet meer aan de waarschuwingen van de bakker en strooiden gips in hun beslagkommen. Ze goten er water bij en roerden het gips door hun deeg.

Ineens kreeg Anna een idee: *'Laten we het in de slagroomsput doen en er soesjes van maken! Houd jij de spuitzak open?'* Ze klom op de tafel zodat ze er goed bij kon. Kees hield de spuitzak netjes open, maar lette niet op de onderkant. Daar liep het mengsel er net zo snel weer uit. Het bedekte de hele tafel!

En wat de gipsgieter al had voorspeld, gebeurde: het deeg ging niet rijzen, maar het werd hard.

(Illustratie 9)

Opeens hoorden ze de bakker. *‘Verstop je!’* riep de smid.

Toen de bakker binnenkwam, zaten Anna, Kees en de smid onder de tafel. De bakker zag de troep en riep bezorgd: *‘Waar zijn jullie?’*

Langzaam kropen ze onder de tafel vandaan. Kees kon geen woord uitbrengen. Anna wees naar de smid en piepte: *‘Het was zijn idee!’* Ze keken nu allemaal naar de smid.

‘De gipsgieter kwam ermee, hoor,’ zei de smid, *‘kijk mij er niet op aan!’*

De bakker klonk erg verdrietig toen hij zei: *‘Iets wat hier niet vandaan komt, mag niet door het deeg, dat wisten jullie. Nu is het misgegaan en kunnen jullie hier niet meer werken. Ik moet jullie daarom vragen weg te gaan uit mijn bakkerij.’*

De smid zocht zijn vormen bij elkaar en liep als eerste de bakkerij uit. *‘Oké, goed dan, ik ga al!’* riep hij.

Maar de bakker schudde zijn hoofd en zei: *‘Het is helemaal niet goed! Maar ...’*, en hij keek Anna en Kees geruststellend aan, *‘het komt weer goed. Dat beloof ik jullie.’*

(Illustratie 10)

Buiten stond de gipsgieter hen al op te wachten. *‘Ik zal jullie voordoen hoe je zonder knoeien een prachtige molen kunt maken. Geef de vorm maar eens.’*

Het was helemaal niet moeilijk. De smid kreeg rode wangen van opwindning. *‘Ik ga er niet één maken, maar een heleboel tegelijk. Wie weet, word ik rijk!’*

De gipsgieter liep rond met een grote pot zuurtjes en deelde gul uit. Anna kreeg een handvol en stopte er meteen twee in haar mond. De zuurtjes zagen er heel lekker uit, maar ze waren scherp en hielpen niet tegen de honger.

Kees had ook trek gekregen en pakte een molenkoek die er heerlijk uit zag. Het water liep hem al in de mond. Hij beet in de koek. *‘Au!’* schreeuwde hij. Het was alsof hij op een steen beet!

Wat een verschil met het zachte Levensbrood waar je blij van werd.

(Illustratie 11)

In de dagen die volgden, werd het er niet gezelliger op in het mooie dorp. Veel boeren, ook Anna's vader, waren gestopt met het werk op het veld en gingen met karren vol beeldjes van gips op pad om die te verkopen. Anna en Kees zaten op de stoep en verveelden zich.

'Het gips heeft iedereen veranderd,' mopperde Anna. 'Mijn vader liep vanmorgen om vier uur al naar moeder te schreeuwen: "We moeten opschieten, anders is de buurman er eerder met zijn handel!"'

Kees klaagde mee: *'Ook de juf doet onaardig. Ze had geeneens tijd om voor te lezen. Ze had alleen maar aandacht voor die saaie sommen over winst!'*

Anna knikte en keek naar Kees, die al vertellend met een prachtig horloge speelde. Als dat geen echt goud was! Anna voelde zich boos worden en sprong op. *'Hoezo winst?'* riep ze uit. *'Volgens mij vraagt je vader veel te veel voor jullie beeldjes. Hoe kan hij anders een gouden horloge voor je kopen? Hij is een bedrieger!'*

'Je bent gewoon jaloers, kattenkop!' siste Kees en klemde zijn kaken op elkaar. De kinderen stonden nu met gebalde vuisten tegenover elkaar.

En ze waren niet de enige ruziemakers in het dorp!

(Illustratie 12)

De bakker zag de hardheid en kilheid van de mensen. *‘Ze gaan op de gipsgieter lijken,’* zei hij bezorgd. *‘Levensbrood hebben ze nodig. En er is iets nodig om de vieze tafel te bedekken, zodat er hier weer kan worden gewerkt.’*

Hij pakte zijn schrift met het recept van het Levensbrood, zijn dierbaarste bezit, en legde het buiten neer, zomaar op straat.

Anna zag het. Ze rende ernaartoe en pakte het op. *‘Zien jullie dit? Het recept van het Levensbrood!’* juichte ze. *‘Ik wist het. Ik wist het! De bakker zei het al. Nu zal alles goedkomen!’*

(Illustratie 13)

Maar daar kwam de gipsgieter. Ook hij had gezien wat de bakker had gedaan. Wild rukte hij het schrift uit Anna's handen en verscheurde het in wel duizend stukjes. Hij smiet het in de regenton. *‘Probeer dat nog maar eens te lezen,’* zei hij woedend, terwijl hij de ton een harde trap gaf. *‘Lekker Levensbrood, zeg. Het lijkt wel of er iemand heeft overgegeven!’*

Verdrietig keek Anna naar de grote plas die op straat ontstond. Zo wordt het niks meer, dacht ze, ook al had de bakker gezegd dat het goed zou komen. Teleurgesteld ging ze op de stoep zitten, met haar hoofd in haar handen.

Wat Anna niet wist, was dat de bakker dit met een reden had gedaan.

(Illustratie 14)

Toen deed de bakker iets wat niemand had verwacht.

Anna zag dat de bakker een emmer had gehaald. Hij deed alle papiertjes erin en liep ermee terug naar zijn bakkerij. Hij kneedde er een beetje meel door, zodat er een kleverige papierpap ontstond. Als één groot vel spreidde hij het mengsel uit en liet het drogen bij de oven.

‘Dit is precies wat ik nodig had,’ zei de bakker toen het vel was gedroogd. Hij legde het voorzichtig over de vieze gipstafel. *‘Nu kan er weer worden gewerkt!’*

De bakker snelde naar buiten en riep: *‘Kom, lieve mensen van ons prachtige dorp! Kom bij mij in de warme bakkerij. Hier is Levensbrood, het brood dat geeft wat jullie nodig hebben!’*

(Illustratie 15)

Toen Anna naar binnen liep, sloeg ze dankbaar haar armen om de bakker heen. *‘Waarom?’*, fluisterde ze. *‘Ik weet hoeveel u van dat schrift hield.’*

‘Ik deed het voor jullie,’ zei de bakker en hurkte bij haar neer, *‘zodat jullie terug konden komen, lieve kind. Buiten werden jullie hard en egoïstisch. Hier kunnen jullie weer blij worden. Wat jullie fout deden, is nu bedekt en weg!’*

Anna, je mag mij weer helpen als je dat wilt. Iedereen mag weer komen helpen. En kijk eens,’ de bakker wees naar de muur waarop hij met prachtige letters iets had geschreven. *‘Daar zie je het recept van het Levensbrood, het krijgt een éreplaats.’*

Met zijn sterke handen kneedde de bakker een Levensbrood waarvan hij het recept al uit zijn hoofd kende.

Kees snoeptte een likje van het deeg en voelde zich weer blij vanbinnen. De bakker had gelijk, dacht hij glimlachend, zo is het goed.